

ALARMUJĄCA SYTUACJA NA RZEKACH WOJ. PODLASKIEGO

27.07.2010

8-19 lipca br. zanotowano zanieczyszczenie rzeki Brok na wysokości ujścia ścieków z oczyszczalni w m. Czyżew – Osada, w wyniku spływu wód opadowych po intensywnych opadach. Nastąpiło odtlenienia wody i doszło 20. lipca br. do śnięcia ryb. Przeprowadzone badania wód rzeki poniżej zrzutu ścieków z oczyszczalni nie wykazały aby przyczyną zanieczyszczenia była oczyszczalnia, co potwierdziła analiza porównawcza otrzymanych wyników z rutynowo wykonywanymi, w ramach programu monitoringu wód, badaniami Broku w profilu pomiarowym poniżej Czyżewa.

26 lipca br. otrzymano kolejne zgłoszenie o zaobserwowanych śniętych rybach na rzece Narew w okolicach wsi Kaniuki.

Przeprowadzona wizja terenowa i badania wód na miejscu wykazały niską zawartość tlenu w wodzie (poniżej 0,5 mgO₂/l) przy wysokiej temperaturze wody – 20,7 st. C i brunatnej barwie. Stwierdzono obecność śniętych ryb, a także „dziobkujące” przy powierzchni ryby (typowe zachowanie przy deficycie tlenowym). Stan wód był bardzo wysoki (rzeka wylała z koryta na szerokość od kilku do kilkunastu metrów). Nie zaobserwowano śladów substancji oleistych i innych widocznych zanieczyszczeń na powierzchni wody pochodzenia antropogenicznego. Nie stwierdzono również zgłoszeń o awarii w okolicznych oczyszczalniach ścieków, mogących mieć wpływ na zanieczyszczenie wód.

Wstępne wyniki wizji wykazują, że przyczyną śnięcia ryb mógł być spływ zanieczyszczeń z powierzchni terenu do koryta rzeki na skutek intensywnych opadów, które wystąpiły w tym rejonie 14. lipca br. (wg danych uzyskanych z IMGW Oddz. Białystok, w części zlewni rzeki położonej powyżej – w okolicach miejscowości Narew, w ciągu 12 godzin spadło ok. 45 mm opadu tj. połowa miesięcznej normy). Woda spływająca z powierzchni zawiera małą ilość tlenu, a rozkład materii organicznej w niej zawartej, powoduje odtlenienie wody, co jest bezpośrednią przyczyną śnięcia ryb.

Dalsze obserwacje terenowe przeprowadzone w okolicy m. Ploski (poniżej Kaniuk) wykazały również obecność śniętych ryb, a także „dziobkujące” przy powierzchni ryby. Utrzymywała się bardzo niska zawartość tlenu - ok. 1,5 mg O₂/l.

Wyniki rutynowych badań monitoringowych przeprowadzonych w okresie od 12. lipca br. wykazują, że złe warunki tlenowe, mogące doprowadzić do dalszych śnięć ryb, występują aktualnie również w zlewniach innych rzek województwa. Są to:

- zlewnia rzeki Białej (dopływ Narwi) – na odcinku ujściowym, zawartość tlenu 1,0 mgO₂/l, nasycenie 10%, temp wody 19,2 st. C, stan wód średni, pomiar 26.lipca br.
- zlewnia rzeki Lizy (dopływ Narwi) – na odcinku ujściowym, zawartość tlenu 1,4 mgO₂/l, nasycenie 15%, temp. wody 19,7%, stan wód niski, pomiar 26.lipca br..
- zlewnia rzeki Leśnej (dopływ Bugu) – na odcinku w m.Topiło, zawartość tlenu 1,1 mgO₂/l, nasycenie 10%, temp. wody 21,2%, stan wód średni, pomiar 21.lipca br.
- zlewnia rzeki Narewki – w profilu granicznym Białowieża, zawartość tlenu 2,8 mgO₂/l, nasycenie 30%, temp. wody 21,6%, stan wód średni, pomiar 21.lipca br.

- zlewnia rzeki Marychy (dopływ Czarnej Hańczy) – na odcinku wodowskaz Zelwa, zawartość tlenu 2,4 mgO₂/l, nasycenie 29%, temp. wody 25,1%, stan wód wysoki, pomiar 13.lipca br.

Istniejąca sytuacja hydrologiczno - meteorologiczna wskazuje, że zbliżające się opady mogą spowodować wystąpienie deficytów tlenowych (skutkujące śnięciem ryb) w rzekach na terenie całego województwa. Zagrożone są w szczególności rzeki o małym przepływie i rozległych zlewniach bagienno-torfowych.

Sporządził:
Wydział Monitoringu Środowiska,
Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku,